

Theodor Herr, *Wprowadzenie do katolickiej nauki społecznej*, Kraków: Wydawnictwo WAM 1999, ss. 376.

Na treść niniejszego wprowadzenia składają się artykuły, które zostały opublikowane w formie artykułów prasowych w „Deutsche Tagespost”. W wydaniu książkowym została zachowana ich pierwotna wersja. Każdy z artykułów – rozdziałów

książki – zawiera tekst wprowadzający, który zwięźle wyjaśnia tematykę i porządkuje dany problem w całościowym odniesieniu do katolickiej nauki społecznej. Jest to istotna pomoc, która służy lepszej orientacji zainteresowanemu czytelnikowi, pragnącemu poznać społeczną myśl Kościoła. Do każdego artykułu dołączone zostały także fragmenty odpowiednich tekstów papieskich lub biskupich z przemówień odnoszących się do katolickiej nauki społecznej. Czytelnik ma więc wgląd w odpowiednie teksty urzędowe, co pozwala studiować naukę społeczną bezpośrednio na źródłach. Ponadto każdy z rozdziałów zamknięty został odniesieniami do literatury związanej z daną tematyką. Ma to posłużyć do dalszego studium i ewentualnego pogłębiania konkretnej tematyki.

Autor zgrupował poszczególne artykuły w trzy części. Pierwsza *Podstawowe zagadnienia katolickiej nauki społecznej* prezentuje zasadnicze treści katolickiej nauki społecznej. Poruszone w niej tematy mają istotne znaczenie dla właściwego rozumienia katolickiej nauki społecznej i sposobu pracy z nią. Myśl społeczna Kościoła ukazana jest tu w całości swej specyfiki – jako dyscyplina wyprowadzająca swoje tezy zarówno z Pisma świętego, czyli z Objawienia, jak i z prawa naturalnego. Autor stara się wykazać potrzebę takiego prezentowania norm społeczno-etycznych, aby każdemu członkowi społeczeństwa ukazać ich rozumność i konieczność. Katolicka nauka społeczna powinna więc nie tylko udowodnić zgodność jej społecznych norm i zasad z Biblią i Objawieniem, lecz także jasno pokazać, że prawa, łączące początkowo jedynie chrześcijan i ludzi wierzących w Boga, mogą być akceptowane i zrozumiałe dla innych, w przeciwnym razie nie mogą pełnić funkcji jednoczącej całość w pluralistycznym społeczeństwie.

W drugiej części *Porządek gospodarczy i społeczny z chrześcijańskiego punktu widzenia* ukazuje Autor twórczą obecność zasad społeczno-etycznych w życiu społecznym i gospodarczym. Zadaniem Kościoła jest głoszenie etycznych podstaw życia gospodarczego i wzajemnych relacji świata pracy, tak aby dążyć do ustalenia takiego systemu gospodarczego, który zapewniałby ludziom godne warunki życia. W tej części opracowania bardzo jasno widać, jak Kościół na podstawie zasad etyczno-społecznych ocenia istniejące stosunki gospodarcze i odsłania ewentualne próby naruszania ludzkiej godności, praw pracownika i porządku moralnego. Jednocześnie wskazuje rozwiązania problemów społecznych i kierunek rozwoju systemu socjalnego, najbardziej godnego człowieka.

Ostatnia część *Chrześcijanin a polityka, Kościół a państwo* daje odpowiedź na pytanie o miejsce chrześcijanina i Kościoła w życiu społeczno-gospodarczym. Autor podkreśla, że Kościół nie rości sobie prawa do bezpośredniego udziału w życiu gospodarczym, a także politycznym. Zadaniem bowiem Kościoła jest głoszenie i budowanie Królestwa Bożego. Oznacza to jednocześnie, że Kościół nie otrzymał od Chrystusa żadnej bezpośredniej misji politycznej. Z tej to przyczyny nie rości sobie do niej prawa. Z drugiej jednak strony Autor wyraźnie podkreśla, że Kościół nie powinien uchylać się od politycznej odpowiedzialności. Przesłania Jezusa nie można postrzegać jako apolitycznego, ponieważ skierowane jest właśnie na zasadniczą zmianę społecznego zachowania ludzi, co też musi znaleźć swoje odzwierciedlenie w życiu politycznym. Biblijne przesłanie Kościoła daje podstawę do formowania etycznych zasad i pryncypiów moralnych dotyczących politycznego działania chrześcijanina, w żadnym wypadku jednak nie rości sobie prawa do dostarczania gotowych politycznych recept.

Wprowadzenie do katolickiej nauki społecznej jest przeznaczone dla wszystkich, którzy interesują się poglądami Kościoła na sprawy społeczne. Nie jest ono więc skierowane do wąskiej grupy odbiorców lub określonej warstwy społecznej. Jej celem jest przekazanie podstawowej wiedzy i zachęcenie do dalszego zajmowania się poszczególnymi tematami i katolickim nauczaniem społecznym w ogóle. Świadome użycie języka potocznego przy jednoczesnej rezygnacji z aparatu naukowego jest próbą Autora, mającą na celu dotarcie do najszerszej grupy czytelników.

Książka może stać się znakomitym uzupełnieniem dla każdego podręcznika kursu podstawowego nauki społecznej Kościoła. Dostarcza dobrej argumentacji politycznej popartej wypowiedziami Kościoła cytowanymi wprost ze źródeł jego społecznego nauczania. Jest przystępną syntezą pytań, na które w Polsce zbyt często nie udziela się odpowiedzi głębokich, albo wręcz żadnych.

Ks. Ireneusz Stolarczyk